

باورم نمی‌شود؛ با دانش جدیدم، توانستم تولید روزانه شیر را به بیشتر از دوبرابر افزایش دهم. من با معیارهای جدید کیفیت کار می‌کنم و مشتریان نیز شیر و پنیر مرا دوست دارند.

بازگشت به زندگی بهتر

مشتریان به دوکان خوراکی فروشی محمد حسن رضایی در منطقه سرک کلکین شهر مزارشریف رفت و آمد دارند. زنان، ماست و پنیری که رضایی - مرد 33 ساله و مسئول خانواده - در ویتترین مخصوص و جذاب دوکانش می‌فروشد را بو می‌کنند. بعد از بررسی کیفیت، یکی از آنها سر خویش را به علامت تایید تکان می‌دهد و چند بسته ماست را درخریته‌اش می‌نهد. تجارت، با شتاب رشد می‌کند: در ماه‌های اخیر رضایی پنج نفر را استخدام کرده است و فروش نیز با سرعت رو به رونق است.

تا همین اواخر نیز وضعیت ایشان چندان خوب نبود. رضایی و خانواده‌اش بعد از 15 سال زندگی در ایران در سال 1395 به افغانستان بازگشتند. او می‌گوید که شرایط اقتصادی در آنجا نیز دشوار بود: «ما همه در آرزوی یافتن کار خوب در ایران بودیم تا زندگی بهتری داشته باشیم. ولی آن فقط یک رویا بود، از این رو ما به این نتیجه رسیدیم که به وطن برگردیم.» در افغانستان، رضایی دوباره به تجارت خانوادگی که قبل از رفتن به ایران داشت، روی آورد. او یک دوکان خوراکی فروشی باز نمود و ماست و پنیری که از شیر گاوهایش تولید می‌شود را بفروش می‌رساند. ولی کیفیت تولیدات وی آنقدر خوب نبود و روزمره قادر به تولید فقط 70 تا 80 لیتر شیر گاو بود. با وجود آن که رضایی به دشواری کار می‌نمود ولی ماهانه فقط مبلغ 10000 افغانی (معادل 115 یورو) در آمد داشت. این پول برای پرداخت کرایه دوکان و هزینه‌های خانواده‌اش بسنده نبود. و قطعاً نمی‌توانست کارمند استخدام کند.

نقطه عطف اما یک تصادف در یک نمایشگاه در بلخ بود. وی در این نمایشگاه در مورد دوره‌های آموزشی که برای تولید کنندگان لبنیات توسط دولت آلمان دایر می‌شوند، آگاهی حاصل نمود. او نام‌نویسی کرد و از متخصصان لبنیات و احشام آموخت که چگونه تولید شیر را بیشتر نماید، شیر را موثرتر پروسس کند، کیفیت محصولاتش را افزایش دهد، و به طور موفقانه برای آنها بازاریابی نماید. حالا او افتخار داشتن یک دوکان را دارد: «باورم نمی‌شود؛ با دانش جدیدم، توانستم تولید روزانه شیر را به بیشتر از دوبرابر افزایش دهم. من با معیارهای جدید کیفیت کار می‌کنم و مشتریان نیز شیر و پنیر مرا دوست دارند. من اکنون سه برابر بیشتر از گذشته درآمد دارم.»

او حالا یک استراتژی بهتر فروش نیز دارد. پس از مشورت با استادان، او در داخل دوکانش یک ویتترین مخصوص و جذاب برای تولیدات لبنی‌اش گذاشته است.

مشتریان مستقیماً به سوی ویتترین می‌روند و ماست و پنیری که او تولید کرده است را می‌خرند. رضایی می‌گوید این یک موفقیت عالی است. «مشتریان، ویتترین مخصوص را واقعاً دوست دارند. آنها مجبور به صف ایستادن نیستند و می‌دانند که محصولات تولید شده‌ام را از کجا بدست آرند. در نظر دارم که یک ویتترین دیگر هم بگذارم، تا بتوانم به مشتریان سریع‌تر رسیدگی نمایم. و کارکنان جدید این هدف را تحقق می‌بخشند. رضایی به هدفش که همانا رسیدن به زندگی بهتر بود، رسیده است ولی در کشور خودش.

سیما بهبودی تجربهٔ یکسانی دارد. این مادر 37 ساله و خانواده‌اش ۸ سال در ایران زندگی کردند و در سال 1394 به افغانستان بازگشتند. او لبنیات تولید می‌کند و می‌فروشد و مشکلاتی همانند رضایی را تجربه کرده است: تولید کم شیر و محصولات بی‌کیفیت. ولی حالا بعد از آموزش، کار و بار او نیز رونق پیدا نموده است. او می‌گوید که تولید شیر را دو برابر و عایدش را سه برابر نموده است. وی می‌افزاید: «حالا سه کارگر دارم. برنامه دارم که کارم را وسعت دهم.» این خانم با اعتماد به نفس، طرحش را از یکی از شرکت‌کنندگان در نمایشگاه الهام گرفت. او دید که نمایندگان تولیدی، کارت‌های تجاری و اعلانات‌شان را در ویتترین‌ها قرار داده‌اند. او می‌گوید، که فکر کردم نظر خوبی است و من بلافاصله چنان کردم. و در واقعیت امر کار خوبی بود: داشتن کارت‌های تجاری، تماس با تاجران که به طور بالقوه می‌توانند مشتریانی باشند را آسان‌تر نمود.»

بسیاری از شهروندان افغان در ولایت بلخ در شمال افغانستان مانند رضایی و بهبودی از برنامه‌های حمایتی دولت آلمان بهره برده‌اند و کاروبار تولید لبنیات شخصی خویش را شروع نموده‌اند. همهٔ آنها ایجاد شغل کرده و در مواردی حتی تا 10 تن را نیز استخدام نموده‌اند.

انتشار: 06/2018

برنامه: رشد پایدار اقتصادی و تقویت اشتغال (SEDEP)
هدایت دهنده: وزارت همکاری اقتصادی و توسعه آلمان (BMZ)
ادارهٔ همکار: وزارت های افغانستان: وزارت صنعت و تجارت صنایع، وزارت مالیه، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت احیا و انکشاف دهات، اتاق تجارت و صنایع افغانستان

سازمان تطبیق کننده: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ولایات: کابل، بدخشان، بغلان، بلخ، سمنگان، کندز، تخار
هدف برنامه: هدف این برنامه، افزایش اشتغال و فرصت های کسب درآمد برای تمام مردم افغانستان است. فعالیت ها بیشتر بر زنجیره های ارزشی مانند دانه باب، لبنیات، مرغ، گندم و سبزیجات متمرکز می باشند.

مدت کلی: مارچ 2014 - دسامبر 2018

